

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 518/2015-2

R E P U B L I K A H R V A T S K A

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Glušića predsjednika vijeća, dr. sc. Ante Perkušića člana vijeća i suca izvjestitelja, Renate Šantek članice vijeća, Željka Pajalića člana vijeća i mr. sc. Igora Periša člana vijeća, u ovršnom predmetu ovrhovoditelja G. R., R., kojeg zastupaju punomoćnici D. K. i J. P., odvjetnice u R., protiv ovršenika B. V. iz Z., radi naplate novčane tražbine, odlučujući o reviziji ovrhovoditelja protiv rješenja Županijskog suda u Rijeci broj GŽ - 2999/2012-2 od 12. lipnja 2014., kojim je potvrđeno rješenje Općinskog suda u Rijeci broj Ovr - 3540/08 od 22. prosinca 2011., u sjednici održanoj 11. rujna 2019.,

r i j e š i o j e :

Prihvaća se revizija ovrhovoditelja, ukida se rješenje Županijskog suda u Rijeci broj GŽ - 2999/2012-2 od 12. lipnja 2014. i rješenje Općinskog suda u Rijeci broj Ovr - 3540/08 od 22. prosinca 2011. i predmet vraća prvostupanjskom sudu na daljnji postupak.

O troškovima postupka koji su nastali u povodu izjavljene revizije, odlučit će se u konačnoj odluci.

Obrazloženje

Drugostupanjskim rješenjem odbijena je žalba ovrhovoditelja i potvrđeno prvostupanjsko rješenje kojim je obustavljena ovrha određena rješenjem Općinskog suda u Rijeci broj Ovr - 3540/08 i ukinute provedene ovršne radnje.

Protiv drugostupanjskog rješenja reviziju iz čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14 – dalje: ZPP) u svezi s odredbom čl. 19. st. 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 151/04, 88/05, 121/05, 67/08 i 112/12 - dalje: OZ) je podnio ovrhovoditelj zbog pravnog pitanja koje je prema ocjeni revidenta važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, uz prijedlog da se rješenje preinači shodno iznesenim navodima u reviziji, odnosno ukine.

Na reviziju nije odgovoreno.

Prema odredbi čl. 382. st. 2. ZPP-a, u slučajevima u kojima stranke ne mogu podnijeti reviziju prema odredbi čl. 382. st. 1. ZPP-a, mogu je podnijeti protiv drugostupanjske presude ako odluka o sporu ovisi o rješenju nekoga materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, između ostalog ako o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvaćanje odlučujući u pojedinim predmetima na odjelnoj sjednici, a riječ je o pitanju o kojemu postoji različita praksa drugostupanjskih sudova, te ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje, ali je odluka drugostupanjskog suda utemeljena na shvaćanju koje nije podudarno s tim shvaćanjem. Prema odredbi čl. 400. st. 3. ZPP-a, koja se u ovršnom postupku primjenjuje temeljem odredbe čl. 19. st. 1. OZ-a, u postupku u povodu revizije protiv rješenja na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ZPP-a o reviziji protiv presude.

U relevantnom za odluku u ovoj pravnoj stvari, ovrhovoditelj postavlja pitanje mogućnosti namirenja dospjele tražbine iz vrijednosti zaloga protiv osobe koja je u zemljišnim knjigama naknadno upisana kao vlasnik nekretnine uz zabilježbu da je prijenos prava vlasništva izvršen radi osiguranja tražbine u smislu odredbi čl. 274. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 57/96, 29/99 i 42/00).

Pri tom ovrhovoditelj ističe da je riječ o pitanju o kojem revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvaćanje odlučujući u pojedinim predmetima na odjelnoj sjednici a postoji različita praksa drugostupanjskih sudova (Županijskog suda u Varaždinu prema rješenju istog suda br. Gž – 1208/2007-2 od 3. siječnja 2008.).

Ocjenjujući pitanje dopuštenosti revizije ovaj sud je ocijenio da je pravno pitanje zbog kojeg je revizija izjavljena važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni obzirom da postoji različita praksa drugostupanjskih sudova o navedenom pravnom pitanju. Isto tako, revizija je osnovana.

U konkretnom slučaju ovrhovoditelj je podnio prijedlog za ovrhu na temelju pravomoćne presude istog suda br. P – 1986/07 od 11. listopada 2007. kao ovršne isprave, a kojom je ovršeniku (B. V.) naloženo trpljenje namirenja tužiteljeve tražbine (24.948,41 kuna uz pripadajuću zateznu kamatu) iz vrijednosti založene nekretnine – stana u R., na adresi S., ulaz 1., prizemlje, stan br. 001., a koji se nalazi u zgradi izgrađenoj na čest. zem. 1870/2 z.u. 2499, 2498, poduložak 2243 k.o. R.. Predmetni stan tužitelj je ugovorom od 28. lipnja 1996. prodao S. R. uz obročnu otplatu. Temeljem ovog ugovora je u zemljišnim knjigama uz upis prava vlasništva kupca (26. rujna 1996. pod Zs – 3760/96) proveden i upis osiguranja navedene tražbine prodavatelja osnivanjem založnog prava (26. rujna 1996. pod Zs – 3760/96) u korist prodavatelja (u ovom postupku ovrhovoditelja). Temeljem ugovora o zajmu od 27. veljače 1998. u zemljišnim knjigama je s danom 19. ožujka 1998. proveden upis prava vlasništva B. V. (u ovom predmetu ovršenika) nad navedenim stanom, uz zabilježbu da je prijenos izvršen radi osiguranja tražbine.

U navedenom stanju stvari nižestupanjski sudovi su obustavili ovrhu i ukinuli provedene ovršne radnje cijeneći da je ovršenik provedenim upisom u zemljišnim knjigama

stekao fiducijarno vlasništvo nad predmetnom nekretninom, tako da nije punopravni vlasnik i da se prema njemu kao ovlašteniku uvjetnog vlasništva ne može provesti predmetna ovrha.

Izloženo pravno shvaćanje nižestupanijskih sudova ne može se prihvatiti kao pravilno. Naime, u skladu s odredbom čl. 297. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" broj 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09 i 143/12 - dalje: ZV), nositelj založnog prava ovlašten je dospjelu tražbinu koja je osigurana tim založnim pravom namiriti iz predmeta tog založnog prava (zaloga). Kako je riječ o stvarnom pravu, založno pravo djeluje prema svagdašnjem vlasniku zaloga, prema svagdašnjim nositeljima svih ostalih prava koja postoje glede toga zaloga, kao i prema svima trećima. Shodno navedenom, u skladu s odredbom čl. 336. st. 3. ZV-a, namirivanje zalogom osigurane tražbine iz vrijednosti zaloga mora trpjeti bilo koja osoba kojoj u trenutku tog namirivanja pripada zalog ili joj pripada neko pravo glede tog zaloga. Založni dužnik je uvijek određen svojom ulogom vlasnika zaloga. I u okolnostima kada dolazi do naknadne razdvojenosti uloge osobnog i založnog dužnika, jer je založni dužnik (koji je ujedno bio i osobni dužnik) nakon osnivanja založnog prava otuđio zalog, založno pravo slijedi zalog i tko god stekne zalog mora trpjeti vjerovnikovo namirenje iz te svoje stvari. Prema odredbi čl. 302. st. 1. – 3. ZV-a, založnom vjerovniku njegovo založno pravo daje pri namirivanju iz vrijednosti zaloga prednost njegovoj tražbini osiguranoj tim založnim pravom pred svim tražbinama koje uopće nisu osigurane založnim pravom na tom zalogu, ali i pred onima koje jesu osigurane na istom zalogu, ali se u prvenstvenom redu za namirivanje nalaze iza njegove tražbine. Mjesto u prvenstvenom redu određuje se prema trenutku nastanka založnog prava (dakle, trenutku osnovano podnesenog prijedloga za upis u zemljišne knjige).

Kako su nižestupanijski sudovi zbog pogrešnog pravnog pristupa obustavili ovrhu određenu rješenjem Općinskog suda u Rijeci broj Ovr - 3540/08 i ukinuli provedene ovršne radnje, valjalo je temeljem odredbe čl. 395. st. 2. ZPP-a u svezi s odredbom čl. 19. st. 1. OZ-a ukinuti drugostupanijsko i prvostupanijsko rješenje i predmet vratiti prvostupanijskom sudu na daljnji postupak.

Odluka o troškovima postupka donesena je temeljem odredbe čl. 166. st. 3. ZPP-a u svezi s odredbom čl. 19. st. 1. OZ-a.

Zagreb, 11. rujna 2019.

Predsjednik vijeća
Željko Glušić, v.r.